

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debreczen, Rátórá Biedermann-palota, földszint, az udvarban háttal.

Vége az önálló vámterületnek.

Mind a két miniszterelnöknek arra volt szüksége, hogy a ki-egyezési tárgyalások során népszerüségre hajhászszon. Körber be akarta bizonyítani, hogy ő kemény legény.

Fájdalom, be is bizonyította és népszerűvé lett Ausztriában. Ő elérte azt, amit akart. Elérte volna egyébként népszerűség-hajhászat nélkül is, mert nagyon jól tudta, hogy Széll nem fogja megkötni magát.

Visszavonult Rátótra dazogni. Tudta mindenki, tudta ő is, hogy majd elmúlik a duzzogás és ő újra fel fogja venni a tárgyalások fonalát. Fel is vette.

Most pedig majd jönnek a nagy dicsőítések. Ime Széll Kálmán legyőzte önmagát. Elfelejtette a személyes mezzanatokot és megmentette Magyarországot az önálló vámterülettől. Pedig már-már

ott tartottunk, hogy meg lett volna az önálló vámterület és ezzel együtt a gazdasági fölvirágzás minden feltétele. Hirdetni fogják, hogy ő akarta, de boldog Isten! Mikor nem lehetett.

Közben az osztrákok is ugy tettek, mintha nem félnének az önálló vámterülettől. Röpködtek a táviratok ide-oda. Körber meghagyta már, hogy a galiciai határon készítsék elő a vámsorompókat.

Az üres puskapor-puffogatás komédiája után következett a koronatanács. A vége pedig nagy kibékülés, aminek senki más meg nem issza a levét, mint Magyarország összes érdekei.

S most már a „holt pont“-on túl lévén, következik a „komoly munka“ ideje, melynek az lesz az eredménye, hogy Magyarországot kivetkőztetik mindenből, miután az önálló vámterület reményét elraborták tőle.

Schlauch Lőrincz bíboros halála.

Nagyvárad, július 11.

A mai viharos estén, mint valami fekete madár, az ég zengése, villámok csattogása közben röpült szét Nagyváradon a mindeneket megdöbbentő hír, hogy Schlauch Lőrincz dr. bíboros püspök, Nagyvárad büszkesége meghalt. A katasztrófa híre mindenütt a legmélyebb megilletődést, a legfájdalmasabb részvétet idézte föl, annál inkább, mert mindenki érzi, hogy az egyházfő halála nemcsak Nagyváradnak, de az egész nemzetnek mélyható vesztesége.

Mert halottja ő az egész hazának, melyet oly híven és rajongva szeretett; halottja az egész emberiségnek, amelyre lelkéből a keresztény szeretet sugárzott; s melyet magaslatos eszméinek hatalmas szárnyain akart előre vinni.

A papot, aki lángoló ajakkal hirdette az igét; az embert, a ki hatalmas szelleme erejével a porból emelkedett az egyházfejedelmi trónra és onnan nyújtotta le segítő kezét azokhoz, akik de profundis kiáltanak segítségért. Nagy volt, mint filozófus, nagy, mint szónok — és nagy volt, mint politikus is.

Lánglelkü vezére volt híveinek és

Regék.

Hásc nyomán írta: Krausz Lázár.

A seb.

Hálálra sebzettén feküdt nyughelyén a hős; körülötte barátjai.

Sötét éjjel az erdőben történt és senki sem tudja, hogy ki a tettes!

— Átok a gyilkos kezére, — kiáltja a haldokló legjobb barátja, — mely orozva fejéje sújtott, hogy ily nemes életet kioltson.

De a haldokló suttogva mondja:
 Kedves barátom ne átkoz senkit sem; a seb nagyon mély és nagyon fáj; nem ellenség, barát keze ejtette azt.

A szerelem.

Meghalt a szerelem. Megölte a Hálálanság, kinek életét megmenté. És karját a Hízékedés karjába fűzve megjelent temetésre gyíkosa is.

Óda érkezik a Megbántás is és megkérdezi „kit temetnek itt?“

„Egy bolondos asszonyt“ — feleli a Hálálítanság. Nevére bizon már nem emlékszem!

„Igen egy asszonyt“ — szól később a Hízégedés, közeléobról nem ismertem ugyan szegénykét, de tudom, hogy valami jót nem

lehet róla mondani. Nyugodjék békéivel!...

Hiszen mi érzelmeik nem vagyunk tökéletesek! De szegényke volt közöttünk a legrosszabb, utja a bűn, a romlás tanyáin vezetett..... no de hiszen de mortuis nil....

— Neked se jut eszedre neve? Kérdi a Megbántás. —

Csak jókra szeretek ugyan emlékezni, de kívánságodra megmondom „Szerelem“ volt a neve.

Ah kiált fel fájdalmasan érintve a Megbántás! — — —

És ime e szócsa varázserőjétől szét-pattan a koporsó zára, deszkái szét hullanak, és új életre kel, feltámad a szerelem!

Gyors utazás.

Társaságban fölmerül a kérdés, hogy miképen lehetne leggyorsabban utazni.

Vasuton — szól az egyik: de szomszédja félbeszakítja mondván, a vasut nem hatol be mindenüvé és amugy is sok akadályba ütközik.

Talán léghajón, vélekedik egy másik? Csakhogy előbb kormányozhatóvá kell tenni, szól a szomszédja. —

— Egy harmadik a villámot tartja a legjobbnak, de ennek is megédesea odaszólnak, hogy ez igaz, de előbb nyugelje meg.

Gondolatban lehet leggyorsabban utazni, szól egy ficsúr és diadalmaszkodva tekint végig a társaságon.

Ekkor feláll egy agastyán és így szól: Látszólag igaza van önnek mert semmi sem gyorsabb a gondolatnál; de maga a gondolkodás nehézke, folyton akadályba ütközik. Szerény nézetem szerint ugy lehet leggyorsabban utazni, hogy mindenkinek megmondjuk az igazat — — — — így senki sem fog bennünket visszatartani, sőt ellenkezőleg — — — —

A tegnapi és a ma.

X. kiesfokvésű fürdőjének vendégei között alig van ki nem ismerné a szerelemek útját. A múlt or magam is arra jártam — de csak egyedül. Az időjárás enyhé volt. A nap a felfők között ujosdit játszott. Majd izzó sugarait tüzte reám, majd a komor felhők mögé húzódt. A szerelemek útja felől halk suttogást halottam. Egy aggy házaspár állt ott; néhány lépésnyire pedig — bent a fenyvesek között — egy ifju pár nevetgét.

A két pár között ültem le, úgy, hogy akaratlanul is halottam beszégetésüket. Az agastyán — ugy 70 év körül lehetett, szája ősz nevének. Mintha hűvös lenne. Nem érzed?

hű szolgálja az Urnak, a ki immár elhívta őt színe elé, hogy megadja örök jutalmát, amiért emberségesen sáfarkodott a kincsekkel, a melyek rá bizattak. Ha volt zászló, amelyet ellene vittek a harcra: hajtsák meg most azt hódolattal, a mikor az ő aczélizmu karjából kihullott a lofogó, melyre nagy jelszavai: Isten és haza voltak írva.

A biboros halála.

Schlauch Lőrincz biboros néhány hét óta feküdt tüdőgyulladásban. Állapota regnap lett aggodalmassá és este 9 óra tájban bekövetkezett az agónia. Mesterséges uton éther-injekciókkal élesztgették a haldoklót, de az orvosok már látták, hogy a tudomány csak perczekkel hosszabbíthatja meg a főpap életét. A végső perc közeledett. A haldokló püspök ágához sereglett papok az előirt időt rebegtek a halálos, fojtott csöndben, mely a szobába vonult.

Ebben a percben a haldokló szobájában volt Fetsér Antal oldalkanonok, Mayer Antal könyvtáros, Szemthy Géza dr. püspöki titkár, Brém aktuárius, Schlauch Nándor jószágigazgató, a biboros fivére, Horváthy jogtanár, Vimmer Julián irgalmasrendű főorvos és a kardinális régi hűséges komornyikja: Péter.

Feltüz órákor a biboros püspök csöndes sóhajjal kiszenvedett.

A halál perczében megjelentek a halottas szobában Winkler József cz. püspök, Bunyitay Vincze, Steinberger Ferencz kanonok és a káptalan többi tagjai, Géczy Lajos és a püspöki uradalom tisztjei, a kik zokogva rogytak a halottas ágy elé. A halott egyházfelügyelő testét ezután fehérsejtem lepedővel borították be. A komornyik felkötötte a halott állát és lezárta szemeit.

A harangok zugása talpra serkentette az egész várost. A késő esti órákban, a zuhogó esőben ezrekre menő sokaság tolongott a főutcán a püspöki rezidencia felé s az uton vágató fogatok kerülgették egymást az éjszakában. A püspöki palota ormán pedig még az éjjel fölrepült a gyászthirdető lobogó. Az udvari papság még az esti órákban tavrattal adott hírt a nagy gyásról a király kabinetirodájának és a kormánynak, valamint telegrammban értesítette a halálesetről Magyarország minden püspökét.

— Csakugyan, felel a matrona, mostanában mintha nem is akarja nyár lenni. —

A fenyők közül hallom az ifju hangját:

— Mily szép nyári nap! Nemde?

— Igen, még ilyen kellemes napunk nem igen volt.

Persze, szólal meg ismét az aggastyán, ma már az idő sem olyan, mint volt régebben. Nincs, nincsen igaz nyár.....

Hidd el kedvesem — hangzik a másik oldalról — oly jól érzem most magam és oly boldog vagyok, hogy szeretném, ha ez örökké így tartana. —

— Neje feleletül csak ezt suttogja, édesem!

— Mily más volt az régente, a mi időkben: az emberek ilyenkor még nem is gondoltak arra, hogy a nyarat tél is követi. De most minden, még az idő is megváltozott.

— Jöjj, menjünk haza, szől felelet helyett neje: ne hogy úgy járj mint a mult esztendőben. emlékszel ren, hogy mennyire meghűtötted magad? —

A fenyő lugásban halk suttogás és végül egy czuppanás.

Apróságok a biboros életéből.

Néhány epizódot mondunk el alább a megdicsőült főpap életéből:

A biboros halálsejtelme.

Legutolsó beszédét ez év tavaszán mondta el a biboros Budapesten, a poliklinika diszgyűlésén. Haza érkezése után meglátogatta az egyházfőt egy előkelő nagyváradi ügyvéd, a biboros meghitt embere, a ki gratulált a nagyhirű beszédhez:

— Hagyja el — mosolygott fájdalmasan a főpap — ez az én hattyudalom volt, a hattyudalom bizony!

A látogató megütődött a biboros szavain:

— Rossz sejtelmek vannak Eminenciádnak. Ilyen gyönyörű elme bizonyára fog még teremteni a mostaninál is dicsőbb beszédeket.

A főpap finom vonásain keserű mosoly játszódtott s csüggedten jegyezte meg:

— Higyje el, érzem, hogy utoljára beszéltem az ország előtt. A poliklinika gyűlésén rémülve vettem észre, hogy elhagy a memóriám. És ez rossz jel, nagyon rossz!

A kíváncsi falusiak.

Valamelyik békési faluban bérált nemrég a biboros. Mikor négyesfogata a plébánia udvarára fordult, a falu népe életveszedelemes tolongásban tört utat, hogy a püspököt színről-színre láthassa. A plébánost módfolótt bántotta hiveinek toladó kíváncsisága és a tömeget rimánkodva kérte, hogy vonuljon félre, ne zavarja a magas vendéget. A biboros pedig mosolyogva fogta karján a plébánost:

— Ugyan hagyj őket fiam, szegények ugyse minden sátorosünnepen láthatnak eleven püspököt.

A megzavart tósz.

Ez is egyik bérma-köruton történt. A biboros hintaja egy híres falu határába kanyarodott. A híres falu a népéről híres, a mely nem tud különbséget tenni a magáé és a másé között. A határban nevetve szólt Schlauch a bakon ülő huszárjához:

— Aztán János, ha valamit lopnak, jelentsd ám azonnal!

A községben nagy volt az ováció. A plébánián diszebedet rendeztek a kardinális tiszteletére. Az esperes éppen a tószja közepén magasztalta a magas vendéget, a kinek lelke ragyogása fényt áraszt az egyházra. Egyszerre robajjal nyílt az ajtó s János, a huszár lelkendezve rohant urához és sápadtan tekintett eléje:

— Kegyelmes uram, alázatosan jelentem, már loptak!

A biboros bizalmas körben sokszor elbeszélte életének ezt a kedves epizódját.

Debreczeni polgári iskola.

Irta: Zalai Márk.

Városunk, az iskolák városa, ismét egy új fontos életbevágó kulturtenyezővel lesz gazdagabb. Már a legközelebbi iskolaéj elején nyílik meg a polgári iskola.

A debreczeni kereskedői társulat hazafias lelkes elnöksége, mely semminemű áldozattól vissza nem riad, midőn a társadalom és a haza szent oltárán nyíló, világitó fáklyát kell gyújtani, folyó év szeptember elején megnyitja saját remek palotájában a gazdagon felszerelt polgári iskola első és második osztályát, mikhez a következő években újabb két osztály kapcsolódik. Megmondjuk újból és újból, hogy mily fontossággal bír a polgári iskola.

A polgári iskola a hamisítatlan, idegen elemektől ment magyar kulturának tényleg-

lalása. A társadalom erőteljes gerinczének a munkás középosztálynak értelmi fokának emeltyüje. Az egyenlőségnek, a társadalmi összeolvadásnak leghatásosabb előmozdítója. Annak a rengeteg úrnek, mely a diplomás és az analphabetas közt tátong, kiengesztelő áthidalója.

A polgári iskola a munkás kéznek és a gondolkozó agynak frigyre lépése a polgári hasznos, értékelő foglalkozásnak megbecsülése, az iparnak, kereskedelemnek, mezőgazdaságnak fellendülése egy újabb, jobb korszaknak virradása. Sok száz és ezer ifju, kik polgári iskola hiányában alapismeretek nélkül léptek volna a gyakorlati pályára, megszerezhetik zsenge ifjuságukban, midőn a munkára ugy is értelemnek, éretlennek és alkalmatlanok a kellő szilárd alapot, a gondolkozási képességet, a tágas, világos látókört, a fogalmazási ügyességét, hasznos és nélkülözhetetlen ismereteket, a számtanból, mértanból, természettudományokból, irodalomból, történelemből, földrajzból.

És eme hazafias és modern ismeretekkel felszerelve lépnek az élet küszöbére, a világ küzdterére, világos fővel, meleg szívvvel, bátor lélekkel, Istennek félelmével.

A gondos előrelátó szülők már most megválaszthatják gyermekeik számára azt a középiskolát, mely képességüknek, jövő rendeltetésüknek, hajlamaiknak leginkább felel meg.

A kik nem aspirálnak tudományos pályára és nem akarják szaporítani a szellemi proletariátust és tudakosságot, azok serdülő fiaikat bár mily jó tehetséggel vannak megáldva, sem a gynasiumba, sem a reáliskolába, hanem inkább a polgári iskolába járatták.

A polgári iskolának azon nagy előnye van a tudományos középiskolák fölött, hogy a felette sok időt és fáradságot igénybe vevő idegen és holt nyelvek, mellőzése miatt több időt és gondot lehet fordítani ama tantárgyakra, melyek közvetlen és kézzel fogható hasznot biztosítanak a gyakorlati pályakon.

A polgári iskola, melynek 4 alsó osztálya a hírem és meggyőződésem szerint a legközelebbi jövőnek egységes középiskolája lesz nemcsak a legpraktikusabb, hanem egyszersmint a legmagyarabb középiskola.

Erre pedig első sorban van szükségünk. A haza mindenkéül fölött. Legelső sorban magyaroknak kell lennünk. Lelkem mélyében meg vagyok győződve arról, hogy rövid idő alatt olyan közkedvelté lesz a polgári iskola, hogy nem lesz képes az oda tóduló ifjuságot befogadni és hogy akarva nem akarva több polgáristólát kell felállítani, mely iskolára egy városnak sincs annyira szüksége, mint éppen e tőzsgyökere magyar városnak.

Ezt a jóslatot még én is szeretném megérni.

VIDÉK.

Őrült az erdőn.

— Saját tudósítónktól. —

Borzalmas eset történt e napokban a lubochuai erdőben, a hol — mint nekünk írják — egy őrült ember iszonyu kegyetlenséggel pusztított el egy 12 éves gyermeket. Paunicska Mihály lubochuai lakos már hosszabb idő óta buskomorságban szenvedett, de nem bántott senkit. Sokszor két-három napig is eltávozott hazulról s az erdőben barangolt, de mindég visszatért.

A mult hét elején is eltűnt hazulról s hozzátartozói nem is keresték, mert azt hitték, hogy ugyis visszatér. E hét elején három pásztorfiu, Rokmány Vincze, Krecsmák Mihály és Labát Antal az erdőben kószáltak

szamóca szedés végett. Egyszerre csak egy lerongyosodott s félig mesztelen emberi alak közeledett feléjük. A gyermekek megijedve futottak a vadember elől, de a kis Rokmány Vincze futás közben elbukott, mire a vadember, a ki üldözte őket, rávetette magát és fojtogatta. A két fiu hazafutott s mivel társuk nem jött meg, elmondták az esetet a szülőknek, kik több emberrel keresésére indultak.

A fiut iszonyuan megcsönkítva meg is találták halva. A kis fiu karjai már ekkor hiányoztak. További kutatás után rátaláltak az örült emberre, a ki tűz mellett a gyermek kiszakított karját sütötte. A szörnyű felfedezésre az összegyűlt emberek lefogták az örült embert s megkötözve bevitték a faluba, a honnan az előljáróság intézkedése folytán beszállították az örültek házába.

Uj olvasóköri Nádudvaron. Nádudvar varosa erősen civilizálódik. Ezt már több ízben volt alkalmunk felemlíteni, a mikor a város újabb és újabb kulturális fejlődéséről adtunk számot. Most is új függetlenségi olvasóköri alakult Nádudvaron, mely a nép rétegeiben van hivatva terjeszteni az általános műveltséget. Az új olvasóköri alapszabályait tegnap látta el Széll Kálmán belügyminiszter a szokásos bemutatói záradékkal.

Szerencsétlenség fürdés közben. Két fiatal leány szomorú sorsáról kaptunk tudósítást Bács-Földvárról. A község határában a Tiszapart menti dűlőkben Vitamirovics Dusán gazdaember buzáját aratta több aratómunkás. Ezek tegnapelőtt este a munka befejezése után a Tiszába mentek fürödni. A marokszedő leányok és asszonyok különválasztva lementek a fűz közé s ott fürödték. Fürdés közben Csipis Magdolna és Paity Miláva pajkosságból jóval beljebb mentek a parttól s még akkor sem jöttek vissza, a mikor egy vontató hajó közeledett feléjük. A két leány bizva abban, hogy uszni tud, a hajó által felkavart hullámok közé került, a mely lesodorta a két leányt a közeli malmokhoz, a hol a malom kerekei alá kerültek s többé nem is kerültek élve felszínre. A part közelében fürdőző többi nők a két leány sikoltozását eleinte nem vették komolyan, mikor azonban látták, hogy a malom elé viszi a viz őket, segítségért kiáltottak, mire azonban a molnárók a lármát meghallották s a malmot megállították, a két leány már elmerült. A szerencsétlenül járt leányok holttestét tegnap reggel fogták ki s beszállították a faluba.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Fojtogatta, összezuzta az unokáját.

Vadállatias nagymama.

Törvényszéki főtárgyalás.

Saját tudósítónktól.

Olyan rémregénybe illő bűneset még aligha foglalkoztatta a bíróságot, mint az, a melynek elkövetése miatt egy hajdu-nánási parasztasszony tegnap állott a debreczi királyi törvényszék, mint büntetőbíróság előtt. Sue Jenő és a legmerészebb francia rémhistorikuskok nem fedtek föl egyetlen emberi lélekben annyi fekete indulatot, annyi lelketlen gasszágot, mint a mennyi annak a vádlott öregasszonynak lelkét betöltötte. Va-

lóban megáll az emberi ész, mikor ilyen esetet bonczolgat és lehetetlen, hogy minden igazán érző lélek minden átkane hulljon annak a feketelelkű öregasszonynak fejére.

A vérháborító bűnügy tárgyalásáról alábbi tudósításunkban adunk számot:

Debreczen, július 12.

Szücs Sándorné, Sallai Zuzsánna hajdu-nánási parasztasszony sovány, szikártestű nő, szeméből, arczáról, sőt mozdulataiból is a gonosz indulatok tűnnek elő. Szücsnének egyetlen leánya volt, kinek mintegy kilencz évvel ezelőtt Imre nevű törvénytelen gyermeke született. A gyermek természetesen nem nagyon volt inyére az anyának, a ki mindenképen szabadulni igyekezett tőle. Hosszas esengés után rávette az anyját a gyermek anyja, hogy vegye magához a kis Imrét.

Sallai Imre három hetes korában csakugyan odakerült gondozás alá a nagyanyjához. Eleinte csak türte, türte unokáját a vén boszorkány, később azonban rosszul kezdett vele bántani. Különösen szidta mindég azért, a miről az apró gyermek nem tehetett, a törvénytelen születéseért.

Ahogy az évek előbbrehaladtak, ugyanolyan mértékben nőtt a nagyanyja gonosz-sága. A kis Imrét hazulról folyton elküldözte, az utca porába kergette. Így nem is volt csoda, hogy az alapjában jólelkű, erkölcsös gyermek magára és a csavargók társaságára hagyatva, zülleni kezdett. — Nagyanyja állítása szerint hazajöve másunnán, mindig *hozott-vit*, a mi magyarul annyit jelent, hogy lopott. Ennek azonban természetesen Szücsné volt az oka, a ki elriasztotta magától a gyereket, a helyett, hogy a nevelésével foglalkozott volna.

Egyszer aztán — a nagyanyja állítása szerint — egy idegen urtól zsebkést lopott az Imre fiu s mint rendesen hazavitte a zsákmányt nagyanyjának. Szücsné, persze az ő állítása szerint, megdorgálta a fiut. Majd dühbe jött, átkozódni kezdett. A kis nyolcz éves gyermek remegve, félve lapult meg a szoba sarkában s rettegett, sirdogált. A nagyanyja még jobban felbőszült és odakiáltott neki:

— Ugy-e kutya, most sirsz? Megállj gazember, most felhasítalak.

A fenyegést tett követte. Az öreg Szücsné vadállat módjára, vastag zsineggel rohant unokája felé, a kötél vastagsága zsinogot a gyermek nyaka köré csavarta és fojtogatni kezdte az Imre fiut. A gyermek sirni is alig mert, csak könyörögve emelte szemeit nagyanyjának arczára. Könyörületet várt szegény.

Rosz helyről várta az argalmat. A vén Szücsné, a gonosz lelkeknek ez a vad típusa, éles konyhakéssel támadt az unokájára és vállán, meg a mellén négyszer, teljes erővel szurt a gyermek testébe. A kis fu az óriási vérvesztéstől összeesett s rögtön eszméletét veszítette.

A folytatása a dolognak csak természetes. A gyereket gyámhatóságilag vették el nagyanyjától s kórházba vitték, hol egy hónapig feküdt nehéz sebeiben. A vadállatias nagyanyját pedig, Oláh bíró elnöklete alatt tegnap vonta feleá égre a debreczeni törvényszék.

A tanuk vallomásai és dr. Izso János törvényszéki orvos szakértői véleménye teljesen bebizonyították a fent leírt tényállást. A kis gyermek azonban nem mert beszélni, pedig csak ő tudott volna igaz világot vetni arra a rengeteg torturára és kegyetlenkedésre, miket nagyanyja ő rajta elkövetett. Otthon, vagy időközben biztosan hatásosan megfenyegette nagyanyjata gyermeket, hogy ne merjen semmit se vallani. Az Imre gye-

rek anyja is egyhuron pendült a vén gonosztevővel, védelmezte t és nem vallott ellenn semmit.

Dr. *Udvarhelyi* Dezső királyi alügyész súlyos testi sértés büntetének elkövetése miatt emelt Szücs Sándorné ellen vádat. Dr. *Kardos* Sámuel védőügyvéd is alig támaszkodhatott enyhítő körülményekre s bár hatásosan beszélt, maga is elítélte a feketelelkű asszonyt.

A törvényszék egyetlen enyhítő körülményt vett figyelembe s ez az volt, hogy a gyermeknek anyja nem kívánta a vádlottonak, saját édesanyjának megbüntetését. A törvényszék határozottan enyhe büntetést szabott Szücs Sándornéra, a mikor csak *hét hónapi* börtönrre ítélte őt. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, az öreg asszony ellenben megfélebbezett azt. Remélhetőleg vesztére, mert a királyi tábla csak ténykörülményeket vizsgál s bizonyára fölemeli ezt a büntetést.

§ Vétkes bukás. Stern Izidor a Széchenyi- és a Hal-utczák sarkán paplan-gyárat akart létesíteni. Be is rendezte üzletét, raktárt szerzett be, bár vagyoni ereje ilyen nagy apparátushoz alig volt. Nem is prosperált sokáig az üzlet, rövidesen be kellett azt csukni, mert Stern fizetéképtelen lett. A fizetéképtelenség büne azonban *nem a Stern büne volt*; ő a tárgyalás adatai szerint jóhiszeműleg vezette üzletét, hitelezőit nem akarta megkárosítani s nekik még a bukása előtti hónapokban is nagyobb részlettartozásokat egyenlített ki. A törvényszék ezek miatt dr. Bakonyi országgyűlési képviselő védőbeszédének meghallgatása után felmentette Stern Izidort, a ki természetesen megnyugodva vette tudomásul ez ítéletet. A kir. ügyész büntetés kiszabásért felebbezett.

§ Jövöhétj bűnügyi főtárgyalások. A debreczeni kir. törvényszék, mint büntető bíróság a jövöhét folyamán következő bűnügyekben tart főtárgyalást: Julius 14-én, hétfőn: Végh József és társa ellen, lopás büntetéseért. Gerda Sándor ellen, lopás büntetéseért. Bene Sándor s társa ellen, lopás büntetéseért. Julius 15-én, kedden: Nagy Márton s társa ellen, lopás büntetéseért. Kovács Antal ellen, lopás büntetéseért. Farkas Sára ellen, lopás büntetése miatt. Julius 16-án, szerdán: Orbán Lajos ellen, súlyos testi sértés büntetéseért. Pozsár Gábor ellen, lopás büntetéseért. Király János s társai ellen zsarolás büntetése miatt. Julius hó 18-án, pénteken: Schwarcz József ellen, vétkes bukás vétségéért. Lip-tai Istvánné ellen, gondatlanságból okozott emberölés vétségéért. Bene Albert ellen, lopás büntetéseért. Julius hó 19-én, szombaton: felebbviteli ügyek tárgyalásai.

UJDONSÁGOK.

József főherczeg Debreczenben.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 12.

A legmagyarabb főherczeg, a honvédség ősz vezére tegnap töltötte itt tartzkodásának utolsó napját Debreczenben. A város közönsége tegnap is leste minden mozdulatát a főherczegnek, a kit zajosan, szívből éljenzett meg mindenki, a kinek alkalma és szerencséje volt őt láthatni.

József főherceg reggel 7 órakor kelt fel és a város ös fogatán a hadházi határon lévő gyakorlótérre ment, ahol a lovassági gyakorlatok folytak Kaffka tábornok vezénylete alatt. A főherceg fél tizenegykor tért vissza a városba s lakosztályába vonult.

Pontban félegykor lejött a királyi fenség a Bika-szálló éttermébe, ahol huszonnyolcz személyre volt tártva. A banketten a katonai előkelőségeken kívül ott voltak a város polgári notabilitásai is, mint meghívott vendégek. — Résztettek közülök a díszében: Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán. S monffy Imre kir. tanácsos, polgármester, besenyői Széll Farkas kir. táblai tanácselölök, Tolnay Kornél máv. üzletvezető, Faust Elek pénzügyigazgató, dr. Szűcs Miklós törvényszéki elnök és Csánky Viktor kir. tanfelügyelő. Rajtuk kívül a debreczeni, budapesti, gyulai és jászberényi honvédezzredek törzstiszti karából és a főherceg kíséretéből 21-en vettek részt a banketten.

A díszében, melynek pompáan összeállított menüjét tegnap közöltük, déli fél egy órától háromig tartott. A hangulat mindvégig igen kedélyes és feszelen volt. A főherceg szívesen beszélgetett valamennyi vendégével s magyar házigazdához illően állandóan ő vezette ismert humoros előadásával a társalgás fonalát. A banketten zene nem volt az udvari gyász miatt, ellenben a páholyokból igen sokan nézték a királyi fenség lakomáját.

A főherceg nem győzte dicsérni a kifünő ebédet s jó étvágygal evett mindéből, különösen élvezte azonban kedvencz ételét, a káposztás tésztát, melyet magyarosan — borsosan készítették el.

A banket után újból visszavonult a főherceg s csak délután 3/4 kor jött le a szálloda elé kíséretével. Itt a város ketős fogáa várta Debreczen fejedelmi vendégét, s ki mosolyogva szalutált a zuhogó eső daczára reá várakozó nagy közönségnek, mely megéljenerte a főherceget.

József főherceg a délután 4 óra 1 perczkor induló gyíregyházi vonaton utazott el városunkból Demecserbe, ahol katonai hadgyakorlatok vannak. A legmagyarabb város szeretete kísérje őt utján!

Schlauch bíboros halála és Debreczen.

Debreczen, július 12.

A debreczeni róm. kath. híveknek gyászuk van. Egyházmegyéjük főpásztora, a neves ltkü es jótekonyságában kifogyhatatlan Schlauch Lőrincz bíboros, puspök meghalt.

A debreczeni róm. kath. egyházközség és hívei áldott szívé s áldozatkész főpapja vesztettek benne, Schlauch Lőrincz csak nem régen tett halvanezer koronás alapítványt a Svetits leányne-

velő intézetben és háromszázezer koronás alapítványt a debreczeni róm. kath. épen most épülő főgimnázium céljaira.

Tegnap délután 10 órakor jött a nagyváradai káptalantól a debreczeni plébániára a hivatalos távirati értesítés Schlauch bíboros haláláról. Nyomban felüzték a gyászlobogókat a templom előtti árbozczokra, az összes római katolikus iskolákra, árvaházra és a szegényházra.

Dr. Wolafka Nándor vál. püspök, plébános után, a ki külföldi utra ment, táviratot küldtek s a püspök ma, vagy holnap hazaérkezik. Táviratilag hívják Debreczenbe Váczy János egyhá községi világi főgonánokot, Unger Gusztáv iskolaszéki elnököt s valamennyiök megérkezése után hívják össze az egyházbizottmányt és iskolaszéket, hogy az egyházmegye felelképásztorának halála felett résztvételnek adjanak kifejezést és a szükséges intézkedéseket megtegyék.

Annyi bizonyos, hogy a hétfőn délelőtt Nagyváradon tartandó temetésre küldöttség megy s a debreczeni róm. kath. hívek nevében koszorut helyeznek a bíboros ravatalára.

A bíboros halála alkalmából a debreczeni róm. kath. templomban ma és holnap reggel nyolcz órakor, délelőtt tizenegy órakor és délután négy órakor az összes harangok zugni fognak.

Rejtélyes kődobálás.

Egy hét óta ostromolt ház.

Debreczen, július 12.

A Vendég utca 20. számú házának lakóit rejtélyes eset tartja érthető izgatottságban. Ismétlődik sz az eset, amely pár évtizeddel ezelőtt a József király herceg-utczán történt. *Egy hét óta ugyanis kora reggeltől késő estig hatalmas kődarabok hullnak a ház udvarába és lakásaiba.*

Honnan jönnek a kődarabok, senki sem tudja. Néha hosszabb időközökben, néha pedig gyors egymásutánban omlanak. A legtöbb kő a lakások ablakait zuzza be és a szobába esik le. *Élet-teszedelemben van a ház minden lakója.*

Kecskés András háza ez, a ki családjával és lakóival egész nap rettegésben él. Különösen tegnap óta, amikor egy kődarab nyolcz éves kis unokájának a fejét érte. *A kis gyermek feje beszakadt és vér öntötte el.*

A rejtélyes esetről ezután már jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan Fehér Mihály rendőrbizost küldtek ki a nyomozás megejtésére. — Kevéssel a házba lépése előtt egy fél darab tégla repült az ajtónak, de az alatt míg ő ott volt, a házban és a szomszédlakásokban, sőt azok padlásain is vizsgálatot tartott, *egyetlen egy kődarab sem esett.*

Fehér biztos a vizsgálat során csak azt konstatálhatta, hogy fél és félél nagyobb tégladarabok halmaza öri el a szobákat. *Az ablakok be vannak zuzva,*

a képek összeverve, a komótokra helyezett üvegárgyak összetörve. Fehér biztos sem a házban, sem a szomszéd épületben semmi gyanus jelre nem talált. Hogy a kővek honnan hullnak, ki és mivel dobálja, nem tudták megállapítani.

Rejtélyes a dologban, hogy a háziak állítása szerint a kővek a szomszédház felett repülnek lefele. Minden kő egyenesen az ablakot, vagy az ajtót találja, *de egyetlen kővel sem tévesztenek czét,* s a falnak még egyetlen kődarab sem esett.

A ház környékén most állandó rendőri felügyelet van, de eddig még nem tudtak a rejtélyes eset előidézójének nyomára jönni.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter dr. Daróczy Ignácot, a debreczeni királyi pénzügyigazgatósághoz fogalmazó gyakor-nokká nevezte ki.

* **A gör. katolikusok ünnepe.** A gör. kath. egyház ma ünnepli sz. Péter és Pál főapostolok emlékűnapét, mely alkalomból a helybeli gör. kath. kópolnában az istentisztelet a következő sorrendben fognak megtartatni: Reggel 6 órakor reggeli istentisztelet és kenyéradás, délelőtt 9 órakor szent mise, utána misróválás, délután 3 órakor vespere, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

* **Letört bimbó.** Fájdalmas vesztés érte Vántsa György ipariskolai rajztanárt. Kis leánya, a négy éves Iona, tegnap délelőtt meghalt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Meszera-utca 2. számú háztól. A kis halottat onnan a Kossuth-utczai temetőbe viszik s ott helyezik örök nyugalomra.

* **Uj adó, uj összeírás.** Az általános házbéradó ügyében tegnap uj fordulat állott be. Megirtuk már, hogy egy szűkebb bizottság annak a véleményének adott kifejezést, hogy *az összes bérbeadott lakrészeket újból kell összeírni.* Szerdán délután Vecsey tanácsnok, tb. főjegyző elölke alatt újabb értekezlet volt e tárgyban s ez értekezleten részt vett a törvényhatósági bizottságnak számos tagja is. A konferenciának hangulata igen nyomott volt; elkeseredett hangok hangzottak el ama törekvés ellen, mely a megpótadózott Debreczent új, keserves adó alá akarja vonni, holott ennek jogosultsága nincs meg. Az általános házbéradó behozatala eseten előreláthatólag több százezer forinttal, esetleg egy millióval nőne az adóösszeg, a mi a mai kereskedelmi és ipari szomorú viszonyok mellett valóságos csapás volna a kimerült polgárságra. Ezen körülményeknek figyelembevételé birta rá a tanácsot és tegnap délelőtt arra, hogy oly határozatot hozzon, mely szerint Debreczen városa tiltakozik a Hank tanácsos terve s a pénzügyminiszter döntése ellen, hogy a kétféle összeírás eredményében mutatkozó ellentéteket *csupán részleges uj összeírással tüntessék el.* A városi tanács megszövegezett határozatában fellép ez ellen és teljesen új ösz-

szeirást kér, mely hivatalosan bebizonyítani a városi összeírás helyességét s ezzel együtt azt is, hogy az általános házberadót törvény szerint még nem lehet Debreczenre kiróni. Hajdu Gyula tanácsnok tegnap közölte e határozatot Hank tanácsossal s a pénzügyigazgatóval.

* **Meglopott urnó.** Érzékenyen megkárosította Gulácsik Lászlónét egy ügyes kezű zsebtolvaj. A vakmerő zsebelés annál kellemetlenebbül érintette az urnót, mert csak akkor vette észre a lopást, mikor vásárolni tért be egyik főtéri üzletbe s fizetni akart. A zsebtolvajt a rendőrség keresi.

* **Megint öngyilkosság Debreczenben.** Minden nap egy-egy drámával küszöböt be. Öngyilkosságot öngyilkosság követ s még idegenből is Debreczenbe jönnek a halálba vágyó emberek, hogy itt kivégezzék magukat. Tegnap legalább így történt. Bodor Lajos 58 éves kubikos munkás tegnap hajnalban jött Debreczenbe. Mi bántotta a lelkét, nem tudja senki. Nem is jött be a városba, hanem egyenesen az iszapály és helyi vasut teleke között fekvő árokba ment és ott egy fára felakasztotta magát. Reggel korán vasuti tiszték vették észre az öngyilkost s azok értesítették az esetről a rendőrséget is, a honnan *Bardócz* András ment ki a helyszínére. Az öngyilkost levágták a fáról, kikobozták a ruháját, de egy kis papírlapnál egyebet, a melyen két olvashatlan sor állott, semmit sem találtak nála. Hogy miért vetett véget életének, nem tudja meg senki. Holttestét kivitték a kórházba s onnan fogják eltemetni.

* **Tegnap halottak.** Tegnap, a mi rég nem történt, csak három halálozás volt Debreczenben. Elhunytak: Papp Sándor r. kth. 8 hónapos, Fridman Ferencz izr. 10 hónapos és Vánisa Ilona ev. ref. 4 éves gyermekek.

* **Az országghírű szegedi kenderzsákok, vízmentes ponyvák, vitorlavásznak és juttaszákok egyedüli raktára Wiener Adolf kölcsön-zsák- és ponyva-üzletében, Debreczen, Kossuth-utca 27.**

* **Vesztett kutya veszedelem Debreczenben.** Debreczen közönségének jó része — elég sajnos — könnyelműen siklik át a rendőrség szigorú rendelete felett, *amelylyel az ebzárlatot kimondta.* Nyakra-főre mennek a jelentések, hogy ez is, az is szájkosár nélkül engedte ki a kutyáját. A rendőrség kérielhetlen szi orral jár el, *sulyosan bünteti a rendelet áthágóit,* de a közönség jó része ennek daczára is szájkosár nélkül hagyja a kutyákat. Így történik meg aztán, hogy Debreczenben napirenden vannak a *vesztett kutya garázdálkodások.* Tegnap is két eset fordult elő. Ilyenkor van jajgatás, könyörgés, hogy csak gyorsan vigyék a megmaradt embert, vagy gyermeket Budapestre, hogy a veszettség valahogy ki ne törjön rajta, de azért lelketlen, kiemeletlen és meggondolatlan marad továbbra is nagyon sok ember. A kóborló veszeit ebek megmarhattak sok kutyát

s egyes házaknál éppen az ilyen állatokat dédelgetik. A tegnapi egyik esetben is így történt. A kutyát éppen látták el szájkosárral, megveszett és *a és a dédelgető gazdájának a fiát marta meg.* Vajjon mikor okul már a napirenden lévő szomorú esetekből a közönség? Akkor, amikor a veszedelem már tetőpontra hágott? Valószínű, hogy a rendőrség még szigorúbb eszközökhöz nyúl s kiadja a rendeletet, hogy a házak udvarán is fogdossák össze a szájkosár nélkül hagyott kutyákat.

* **Asszonyok párbaja paprikával.** Régi ellenségeskedés mérgesedett el tegnap reggel Szatmári Józsefné és Ujfalusi Jánosné között a piacon. A két asszony tegnap délelőtt véletlenül került szembe egymással s rendeztek hamarjában akkora botrányt a főtéren, hogy a körjük gyült néptömegektől megakadt a forgalom. Szatmáriné mint egy furia úgy rohant Ujfalusiéra és hejánál fogva a földre teperte, majd a kezében levő szegedi paprikát a szeméközzé szórta. A paprikás párbaj láttára többen a nézők közül Ujfalusiné segítségére siettek és ki tudják, mit tesznek, ha az elég jókor érkező rendőrök a tömeget vissza nem szorítják és a két asszony bekísérésével véget nem vetnek az utcai botránynak.

* **Megmart hetes.** Tegnap a Teleki-utcán mart meg Nagy Mihály kutyája egy gyanútlanul haladó Nagy Jakab nevű hetest. Nagy Mihály szekeren hajtott a Teleki-utcán, mellette ügetett bozontos szőrű kutyája. Egy fordultnál a kutya valahogy a ló lábai alá került és a ló jót rugott rajta. A rugástól feldühödött bestia nem a ló ellen fordult, hanem az éppen arra haladó Nagy Jakab hetesnek rontott s azt összemarta. Nagy Jakab sebeit dr. Derékassy István kötözte be, a rendőrség pedig Nagy Mihály ellen megindította a büntető eljárást.

* **Vendégestélyek.** Schaff János jóhírű táncztanító táncztanfolyamát megnyitotta. Minden vasárnap cigányzenekaközreműködése mellett vendég-estélyeket rendez. Ezek az estélyeken hölgyek 20. férfiak 40 krt. fizetnek. A kísérőknek nem kell fizetni.

* **Drága multság.** Emlékezetes marsd Horváth István napszamos előtt az ő első debreczeni kirándulása. Kisvárdáról jött Debreczenbe, hogy itt munkát vállaljon. A nap nagyobb részét ácsorgással töltötte és bizony jól megéhezett már, a mikor egy csapó-utcai italmerésbe betért. Ebédjét nem egyedül költötte el, mert mellé telepedett egy leány is, a ki annyira tetszet Horváthnak, hogy derűre-borura rendelt neki mindent. A furfangos leány azonban nem sokat hederített lovagjára, hanem annál nagyobb figyelemmel kísérte, hogy fizetésnél honnan veszi elő tárczáját. Pénzt sejtett benne és nagyon vágyott utána. Nem is nyugodott addig, a míg magához nem vette s azután nyomtalanul eltűnt vele. Horváth István egy fillér nélkül maradt s szomoródot szívvel gyalog indult vissza Kisvárdára. A pénztárczában negyven korona volt.

* **Kinek van pénze?** 1000 koronával évente 500 korona kereshető. Bővebbet Rácz Béla kereskedelmi irodájában, Csapó utca 12. Pénzkölcsönöket betáblázásra, valamint 500 frton felüli nyugdíjasok részére gyorsan kieszközöl. Több kiadó földművelőket keres, valamint eladó földeket is.

* **Minden vasárnap este** katonazenahangverseny, Márkus Jenő bor- és sör csarnoka nagy nyári kertjében. Belépti-díj niucs.

* **Szédelgő kéregető.** A debreczeni jótékony nőegylet ezúton értesíti a nagyközönséget, hogy a homokkertben való gyűjtésre nem hatalmazott fel senkit. A nőegylet választmányának tagjai rendes pécsettől ellátott gyűjtőkönyvekkel szoktak gyűjteni, mely könyv az elnök aláírásával van ellátva. A nőegylet kéri a közönséget, hogy a nőegylet nevében, de ennek meghatalmazása nélkül működő csalókat adják át a rendőrségnek.

* **Eladó részvények,** melyek 8 százalékos jövedelmeznek, kaphatók: Rácz Béla bankirodájában Debreczen, Csapó-utca 12. Pénzkölcsönöket terményekre, ingatlanokra, 500 forinton felül nyugdíjasok, 800 forinton felül katonatisztek, hivatalnokok részére gyorsan kieszközöl.

SZÍNHÁZ.

Az őrnagy ur.

— A Vígyszínház Debreczenben. —

A Kossuth-utcai Thália templom ajtai tegnap este újból megnyitott rövid időre. A budapesti Vígyszínház művészcsoportja vonult be vidéki körútjában városunkba, hogy egy pár élvezetes estét szerezzenek a debreczeni közönségnek. Sok jó ismerőst találunk a vendégszereplő művészek között, mint a Rónaszéki párt, Szerémy Gizellát, Tapolczai Dezsőt, kiket örömmel látott viszont közönségünk azokon a deszkákon, melyekhez oly sok diadaluk emléke fűződik.

A francia bohózat-irodalom egyik legborosabb és legmodernebb termékét, az Őrnagy urat mutatta be a művészcsoport zsufoliasig feltézéskor előtt, mely bohózatnak hirnét különösen az a körülmény állapította meg, hogy néhány vidéki színház becsukta előtte kapuit. Ez természetesen annál inkább felcsigázta a közönség kíváncsiságát és sokan tartották attól, hogy az utolsó pillanatban a debreczeni színház is ajtót mutat az Őrnagy urak.

Mindenesetre kénytelenek vagyunk a bohózat meséjével foglalkozni, habár röviden is. Annyi sok ugyanis az elhallgatni való, hogy gondolkozunk kell, vajjon mit is szabad elmondanunk. A bohózat hőse Labourdette őrnagy, ki huszártiszt létére oly fiatal, hogy az ezred rózsaleánya mellénevet vitta ki bajtársai körében. Nos, az őrnagy ur ezt a szép nevet egy kis városkában téves beszállásolás folytán elvesztette s a nélkül, hogy ezen a legkevésbé is busulna, a bohózat végén kijelenti, hogy az eddig elmulasztottakat pótolni fogja.

E körül a kis történeteske körül utaznak az őszes szereplők s a közönség valóban nem tudta, hogy a felett csodálkozók-e jobban, hogy miként lehet egy darabban annyi — habár szellemes — cochonériát (bocsánat a kifejezésért) összehalmozni, vagy pedig azon, hogy miként lehet ezeket a dolgokat annyi discretióval elmondani, mint azt tegnap este hallottuk.

Elismerjük, hogy nehez feladata volt éppen a most említették miatt a vendég szereplő művész csoportnak, no de oly kiváló erők mint Varsányi László, Szerémy Gizella, Nikó Lina, Rónaszékyék, Hegedus, Tapolczay, Góth, Vendrey sok mindent elvezethetővé tudnak tenni.

Oly pompas alakítások, mint a Var-

sányi Irén Paulette-je, a Nikó Lina Helaise nénije, a Hegedüs őrnagya, vagy a Szerémy Zoltán ezredese nem téveszthetik el hatáskukat s hőven halgzott a tapsvihár a nézőtérben, természetesen sokkal inkább a szereplőknek, mint a bohózat sikaoltságainak.

A darabot különben ma este megismétlik.

A Vígyszínház második vendégjátéka. A Vígyszínház vendégszereplő művészgárdája ma este tartja második vendégjátékát a debreczeni városi színházban. Ma este is az Őrnagy ur, Mars és Kéraul szellemes vígjátéka kerül színre, melyet a vendégszereplő színészek tegnap este olyan pompás összejátékban mutattak be.

A Tarka Színpad Debreczenben. A Tarka Színpad, az a fővárosi va ieté, mely aligha van hivatalva elfogadtatni a magyar orfeum létjogosultságának eszméjét, tegnap elutazott Debreczenből, hol hat estén át vendégszerepelt. Az orfeumisták Nagyváradra mentek, hol szintén hosszabb ideig tartanak vendégjátékot.

Műkedvelő előadás. A debreczeni M. Á. V. altiszti-kör ma tartja a „Margit-fürdő” dísztermében az „Árendás Zsidó” című műkedvelő színelőadással egybekötött nyári táncvizsgát. A szereplők minden egyes tagja legnagyobb szorgalmát és tevékenységét fejtette ki, hogy a darab sikeres előadásához hozzá járulhasson. Az előadás iránt általában nagy az érdeklődés, — ami kitűnik a már nagy számban eladott jegyekből is. A próbák is ugy mutatják, hogy az estélyen megjelenő közönségnek kellemes szórakozásban lesz része.

TÁVIRATOK.

Schlauch bibornok végrendelete.

Nagyvárad, július 11. Az elhunyt nagyváradi püspök Schlauch Lőrincz biboros végrendeletét ma bontották fel. A végrendelet két részből áll, az első a vagyoni rendelkezéseket, a második pedig a biboros főpapnak a temetésére vonatkozó végakaratát tartalmazza. A vagyont a Kolonics-féle egyezmény szerinti három részre osztotta a bibornok. Egyharmadot hagyományozott az államnak, egyharmadot az egyháznak, az utolsó, személyét illető harmadot pedig felerészben családjának, felerészben pedig a tanítóképző intézetnek. Bőkezűen megemlékezik udvari papjairól és cselédjeiről is. Végrendeletének végrehajtójai Fetser kanonokat nevezte meg az elhunyt főpap, a kit nagyon szeretett mindég. A temetést illetőleg elrendelte, hogy holttestét felboncolva balzsamozzák be, nehogy esetleg tetszhalottként temessék el. Elrendelte továbbá azt is, hogy holttestét Temesvárra vigyék, mert az ottani családi sírboltjában akar pihenni.

A temetés hétfőn lesz Nagyváradon, kedden pedig a sírboltbatétel Temesvárott. Hogy a szertartást ki fogja végezni, azt még nem tudják. Valószínűleg vagy maga a hercegprímás, vagy Császka érsek, vagy pedig Majláth gróf erdélyi püspök. Ő felsége a király és Széll Kálmán miniszterelnök táviratilag kifejezték részvétüket az elhunyt főpásztor halála felett.

Az angol koronázás.

Budapest, július 11. Londonból jelentik, hogy a koronázást rövid időn belül a legegyszerűbb módon meg fogják tartani. Udvari körök szerint azért sietős a koronázás mielőbbi eszközzése, mert Edvárd királyon hat héten belül egy második operációt kell végrehajtani, mely ép oly veszedelmes és fájdalmas lesz, mint az első műtét volt.

Egy főur balesete.

Budapest, július 11. Sátoralja-Ujhelyről táviratozzák, hogy gróf Volkenstein Ozsvaid nagybirtokost súlyos baleset érte tegnap. A gróf Tokajból kocsizott haza Bodrog-Kereszturra, de utközben kocsijának kereke kiesett s a gróf oly szerencsétlenül bukott ki a kocsiból, hogy kezeit teljesen összezúzta. Sebei súlyosak.

Az olasz király utazása.

Racconigi, július 10. Viktor Emánuel király este 11 órakor Poncio-Vaglia, a király minisztere, továbbá gróf Gianotti főszertármester, Brusati főhadsegéd társaságában nagy katonai és polgári kísérettel Olaszországban utazott. Milanóban Prinetti külügyminiszter és Brinetti követségi titkár csatlakozott a király kíséretéhez. — A közönség lelkes ovációkban részesítette a királyt.

Ala, július 11. Viktor Emánuel olasz király ma reggel hét órakor ideérkezett és nyolcz percznyi időzés után tovább utazott.

Bányarobbanás.

Pittsburg, jul. 10. Pensylvániában a cambriai szénbányában robbanás történt, mely 600 embert temetett el.

Johnstowne, jul. 12. A cambriai bányában történt robbanás áldozatainak számát 300-ra teszik. A szomszéd bányákat mind bezárták, mert a bányamunkások a mentésben segídeknek.

A gróf Károlyi György válópere.

Budapest, július 11. Érdekes ügyben ítélkezett ma a budapesti járásbíróóság. Gróf Károlyi Györgyné született Frank Boriska ugyanis tartásdíjért heperelte férjét, ki őt már régebb idő óta elhagyta. A járásbíróóság havi ezer forint tartásdíjat ítél meg a grófnénak.

HIREK.

Éjjeli posta.

Petróné legujabb vallomása.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, július 14.

Az aradi-utczai rablógyilkos asszony azóta, hogy Nessi Pál dr. a védője tudtára adta, hogy a sok enyhítő körülmény következtében *nem fogják felakasztani*, — hanem valószínűleg csak hosszabb rabságra ítélik, sokkal nyugottabb, mint volt akkor,

a midőn a rendőrség átkísérte az ügyész-séghez.

— Az akasztástól félttem egyedül — szölt a vizsgálóbírónak — most, hogy nyugodtabb vagyok, azon leszek, hogy a vizsgálat gyors befejezését elősegítsem!

Bartha László dr. vizsgálóbíró minden nap kihallgatja a bűnös nőt, a ki a rendőrség előtt tett vallomását ahogyan bemondta, azt fenntartja, sőt sokrészben ki is egészítette. Érdekes volt, a mikor elmondta, hogy mi csoda érzés dult benne, s midőn az Erdei holttestét feldarabolta.

— Miután Erdeit meggyilkoltam, első dolgom volt a holttestet elrejtteni. Mikor a borzasztó tettet elkövettem, nem is hittem önönmagamnak. Hogy én megöltem ezt az embert. Én, egy gyenge asszony. A holttestet magam előtt látva azonban, magamhoz tértem kábultságomból és nem a félelem bujt belém, hanem a düh.

Dühös lettem, hogy ez az ember, a ki engem megütött, most holtan fekszik előttem és hideg teteme árulóm lesz.

Az első órákban ez dühösített engem fel. Valósággal felbőszített, hogy nincs mellettem valami rejtett hely, a hova örökre el-tüntethetném a holttestet. Ugy kívántam volna, hogy az ablakom a Dunára nyílt volna, hogy oda belökhettem volna a holttestet.

Töprengésem közepette tekintetem a holttestre esett és ekkor a düh újra elfutott.

Hirtelen eszembe jutott a gyermek-kocsi. — Ezen fogom elszállítani a holttestet. De hogyan? Felugrottam, behuztam a kocsit a szobába, befektettem Erdeit, a kinek teste még meleg volt. De nem fért bele. Szerettem volna széjjel tépni a holttestet. Szinte csodálkoztam, hogy dühömben már akkor nem árultam el magam.

Ebben az állapotban vittem véghez a széjjeldarabolást lázasan, én, a ki az előtt egy halott embert még távolról sem néztem volna meg.

Mikor kezeimet megmostam, kis időre megnyugodtam. Az a gondolat, hogy bűnöm tanujelét eltávolíthatom, megnyugtató és lecsendesített. Sokkal borzasztóbb volt azonban állapotom későbbben.

S mialatt alig vártam meg azt a pillanatot, a mikor az összevagdalt Erdeit elszállíthatom, a félelem vett erőt rajtam. Csak a félelem, mert a megbánást abban a pillanatban, a mikor a tettlegességre gondoltam, a mit Erdei követett el, mindig elfojtotta a düh.

Többször hangosan kiállítottam is: „Mit tettem, mit tettem!” Halották is a szomszédok. De a következő pillanatban már megint vége volt a megbánásnak.

A megbánás csak a rendőrségen tört ki rajtam.

A rettegés óvatossá tett. Vigyázva toltam ki a kocsit az utcára, ki a Szigeti-utczai üres telekre. Mikor visszatértem, szinte csodálkoztam azon, hogy ilyen könnyen ment minden. Sőt — nem utálok bevallani — a büszkeségnek valami érzete is jelentkezett nálam. Azért voltam olyan nyugodt a gyilkosságot követő éjjelen, mert most már azt hittem, hogy többé nem fognak felfedezni.

Ha férjem nem lett volna gyanakodó, akkor még el is mentem volna este tíz órakor megnézni, vajjon nem-e találták már meg a holttestet és mit mondanak az emberek. De nem mertem. Félttem, hogy minden kiderül.

A gyilkos asszony most már, hogy védőjével beszélt, nyugodtabb. Gyermekeiről még mindig beszél, de látni már nem kívánja őket. Azaz hogy azt akarja, hogy a gyermekek őt ne lássák. — Abban a hitben kell őket tartani, hogy anyjuk elment messzire.

A rabkosztot rendszeresen megesszi, kezdetben kávéfőzést kívánt, de ezt a kérelmét nem teljesítették, mert nem volt, a ki a költséget fedezze.

× **Bocsásson meg felügyelő ur.** Ákucs János, a magyar államvasutak hivatalos szolgája Budapesten ma reggel bezárkózott Dráva-utca 10. sz. alatti lakásába s akkor sem mutatkozott, mikor a felesége délelőtt hazatért. Az asszony látván, hogy nem juthat be a szobába, rosszat sejtett és lakatossal feltörte az ajtót. Odabenn rémes látvány tárult szeméi elé. A férje felakasztotta magát az ajtó kilincsére és mikorra levágták, már nem volt benne élet. Asztalán lezárt levél feküdt, melyet az életunt főnökének, Mezey Lajos máv. felügyelőnek írt, azt mondván benne: Bocsássa meg a nagyságos ur, hogy elpusztítottam magam, de nem c elekedhettem másképp. Nagyon megkérem, gondoskodjék a feleségemről. Tetemét a rendőrség beszállította a morgueba.

× **Öngyilkosság.** (Éjjeli express tudósítás.) A budapesti Városligetben, a Peterdy-utcában tegnap este Stelchammer Frigyes csapos szíven lötte magát és menten meghalt. Az öngyilkosság hírére sok ember csopostosult körülötte s nézte, amint a bonczani intézet emberei koporsóba tették és elszállították. Alig indul meg a halottat vivő kocsi, Frush Károly kereskedő ijedten panaszkolta, hogy ellopták az aranyzsebóróját. A míg ő bámésszemekkel az öngyilkost nézte, egy ügyes zsebtolvaj melléje furakodott és meglopta.

× **Óriási tűz.** (Éjjeli express tudósítás.) Veszprémből jelenti egy távirat: Szent-Gál veszprémmegyei községben tegnap délután hatvan ház külön-fél melléképületekkel együtt leégett. Az esti eső megakadályozta a tűz továbbterjedését. Valószínű, hogy a tüzet gyermekek gondatlansága okozta. A kár nagy, de részben megtérül a biztosítás révén.

× **Verekedés egy temetésen.** (Éjjeli express tudósítás.) Rendkívül botrányos eset történt e napokban Pojén román községben. Nyiszlora Lázár pojéni lakos, gazdaember meghalt, halála előtt azonban meghagyta a családjának, hogy őt ne a pojéni pap temesse el, a kivel évek óta haragban élt, hanem hívják át a lunkai papot. A család eleget akart tenni az elhalt végző akaratának és a lunkai papot, Krecsku Vazult kérték fel a temetési szertartás végzésére, a mit Krecsku el is vállalt. Vaszuleszku György pojéni pap, a mint meghallotta az esetet, hogy nem vele akarják a temetést végeztetni, elment a halottasházhoz s kijelentette, hogy a halottat nem engedi a temetőbe temettetni, ha más pap végzi a szertartást. Az elhalt családja, hogy a botrányt kikerülje, kifizette Vaszuleszku-nak a temetési költséget, mire a pap látszólag lecsillapodott. Másnap, a mikor a temetési szertartás megkezdődött, Vaszuleszku bottal kezében megjelent a temetésen és elkezdte a szertartást végző pap társát ütlegelni. A jelenlévők csak nagy nehezen tudták a dühöngő papot lefogni és ártalmatlanná tenni, a ki azután nagy káromkodásokkal távozott. Az esetnek a bíróság előtt lesz folytatása.

Az őrangyal.

— Regény. —

Írta: **Than Gyula.**

(Folyt.)

Tetszett ez Hortoványi Pálnak. Hát csakugyan nincs még minden elveszve? Hát még kezükben az alkalom és mód, a melylyel boszut állhatnak.

— Igaza van a princípális urnak — gondolta el magában. Nyugodtabban viselhetem el a történeteket, ha tudom azt, hogy Jolánnak, aki elutasított, bánatot szerezhetek, ha tudom azt, hogy vetélytársam, aki miatt szívemben ezt a nehéz gyötrelmet és nyugtalanságot viselem, nincs Jolán mellett.

— Parancsoljon velem princípális ur. Helyeslem, amit akar tenni Rendelkezésére állok.

— Számítottam rád Pali.

— Mit teszünk?

— Nézd, ott még egy kis árkon kell keresztülmennünk. Bogáti Béla, aki most a nagy társaság előtt úgy látszik, hogy a nemes szívu embert játsza, ezen még biztosan át akar vezetni bennünket. Ha átjutottunk, arra az országútra érünk, ahol éppen az én kocsim áll.

— Mi hát a teendő?

— Cse ély dolog. Siessünk most Béla után, hogy egészen a nyomában legyünk. Mikor az árokba rúgnk, te hirtelen hátulról megkapod a Béla két kezét s minden erőből szorítani fogod. Én azalatt elébe ugrok és egy pillanat alatt betömöm a száját a zsebkendőmmel. Kiáltani nem fog tudni. Mezkötjük a kezeit, és ketten felkapjuk. Azt hiszem, azon a kis uton, amíg a kocsiig kell cipelnünk, csak elbirjuk valahogy.

— El!

— Megteszed?

— Meg!

— Gondolj a kitünő bozsura és ez lelkesítsen.

— Lelkesíteni fog.

Mind a ketten örvendeztek, hogy ilyen kitünőnek ígérkező alkalom kínálkozik ahhoz, hogy céljukat ériék.

— Folyt. köv. —

Angelloti mulató.

Az Otthon sörcsarnok Sas-utca 2. szám alatti kerthelyiségben, nem kedvező időjárás esetén a téli kertben tartatik meg az előadás.

Csakis **elsőrangú művészek** működnek, kiváltképpen a sebezhetlen

FAKIR felülmulhatlan mutatványai

megtekintésére hívom fel a nagyérdemű közönség figyelmét.

▶ **Naponta változatos műsor.** ▶

Belépti díj **50 és 30 kr.**

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezem

Angelloti Vilmos.

Debreczeni piac.

Július hó 7. 8-én tartott heti vásár eredménye.

Buza: 19 kor. 20 fill., 18 kor. 70 fill.
Kétszeres: 15 kor. 40 fill. 15 kor. 20 fill.
Rozs: 14 kor. 20 fill. 14 kor. 00 fill.
Árpa: 11 kor. — 11 kor. 20 fill.
Zab: 12 kor. 00 fill. — 12 kor. 40 fill.
Tengeri: 9 kor. 80 fill. — 10 kor. 00 fill.
Köles: 8 kor. 0 kor. 00 fill.
Széna: 5:20 - 2:80 koronáig.
Háj: 110 kor.
Zsír: 120 128 kor.

Ló- és szarvasmarha vásár.

Ló felhajtattott 1860 drb., — 16 eladatott 460 darab., Szarvas marha felhajtattott 1450 drb eladatott 810 drb.

Sertés vásár.

Sertés felhajtattott 1780 darab — eladatott 990 drb. Kővér sertés kilója 92 - 00 - 96 fill.

A vásár lefolyása élénk volt.

NYILVÁNTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Még a nagy nyilvánosság előtt is elengedhetetlen kötelességemnek ismerem a Debreczeni Önálló Munkás Betegsegélyző Pénztár és az azzal kapcsolatos Temetkezési-Egylet vezetőségének köszönetet mondani, a megboldogult édesanyám — Barna Józsefné elhalálása alkalmával velem szemben tanusított pontos és lelkiismeretes eljárásáért; émost, midőn a Betegsegélyző Pénztár részéről temetkezési segély czimen hiány és hátralék nélkül kifizetett 120 koronáért köszönetemet megismétlem, felhasználom az alkalmat arra is, hogy az Önálló Munkás Betegsegélyző Pénztárt és Temetkezési Egyletet az iparos és munkás osztálynak pártfogásába a legjobb akaratulag szívesen ajánlom.

Kelt Debreczen, 1902 jul. 8.

Széles Mihályné

Feltűnő eredmény érhető el

a **HAJÓS-főle**

„Aradi Ibolya-Créme“

használata által, mely pár nap alatt elmulaszt szeplőt, májfolt, bibircs, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot. E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

▶ **Nappal is használható!** ▶

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel s diszoklevéllel kitüntetve.

Ára egy tégelynek **50 krajczár.**

Ibolya créme szappan **35 krajczár.** Ibolya-hőlgypor fehér, rózsas és krém színben **1 darab 60 krajczár.** IBOLYA-TEJ (Eau de Violette ee Hajós) egy üveg **50 krajczár.**

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól! Bevásárlásnál csakis Hajós-főle Ibolya készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálónál

Hajós Árpád gyógyszer-tára és gyógyszerészeti laboratóriuma **ARAD, Andrásy-tér 22. sz.** Budapest **Török József ur** gyógyszer-tárában **Belényes: Erdélyi László, Eled: Kocsis József, Székelyhid: Dr. Bukert Mihály, Kis-Marja: Gallasz Frigyes, Nagy-Szalonta: Czájlik György, Tenke: Somogyi Lajos, Sarkad: Kubányi Kálmán**
Debreczen: **Tóth Béla** gyógyszer-tárában.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.
 Levélbeni tudatkozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekezdésben.

Apró hirdetések díjára fizetendő.

Gyakorlati tapasztalattal bíró pinczekezelő kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

3250 frt. 730 [ ] 51 szőlő új és óberkaépületekkel összesen 7 szoba 3 konyha 3 fűskamara stb. teher 1050 frt. Homokkert I. j. 29.

Spanyolmeggy szép nagyszemű kapható Váray József kereskedésében, Piacz u. városi új bérház.

Legjobb minőségű kék kő raffiahánes és kötöző fonal legolesóbban kapható Czeglédy és Polgárnál.

A Telegdi-féle kávébáz és szálloda a nyár folyamán eszközözendő nagyobb átalakítás után f. év október 1-től kezdődőleg bérbe adatik — Komoly reflektánsoknak készséggel felvilágosítással szolgál a tulajdos.

Eladó házak:

- Péterfia-utca 45. szám.
- Arany János-utca 60. szám.
- Csapó-utca 31. szám.
- Homok utca 124. szám.

Feltételek megtudhatók a Debreczeni Első Takarékpénztár titkárijánál

SZENDRŐ SÁNDOR

zongora, hangszer készítő és hangoló ajánlja legjobb gyártmányu **zongorait, hegedűit és pianinóit.** Javításokat és hangolásokat előnyös árak mellett eszközölhet. Szt. Anna-utca 3. szám.

Eladó hazhelyek Varga-kertben — közel a vasúthoz — több házhelynek való pusztaföld eladó. Értekezhetni: Széchenyi u. 42.

Kévekötő aratógép, Deering féle ideál alig használt, jó állapotban jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalban.

500 liter Sesta kerti bor eladó Péterfia-utca 65. szám. alatt.

Modern salon garnitúra és nagy comot tükör alig használt jutányosan eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó kis sarokház nagytelekkel: Csók-utca 6. sz. Hatvan-utca mellett.

Jó forgalmu fűszerüzlet más vállalat miatt kiadó. Hatvan utca 73. sz.

Egy nagy boros pinczét sürgősen keresek hasznbérbe. Czim a kiadóban.

Megvételre kerestetik

egy egézen kis négykerékű srtáfszekér. Czim a kiadóhivatalban.

Tavaszi alkalomra, kirándulásokra tűzjáték nagy választékban Czeglédy és Polgárnál.

Katonakeztyük tisztítását

javításal együtt párja. 8 krért, glass-kezt, k... utca 37. sz.

Értesítjük az érdekelt közönséget, hogy ujjonnan s teljesen a mai kor igényeinek berendezett

Hordó-gyárunk

immár teljesen elkészült, s hogy rendeléseket bármily mennyiségű és nagyságu hordókra már elfogadunk.

Gömöri faipar részvény-

társaság

Pelsücz.

Jánossy József és Társánál

Leszállított határozott áron beszerezhető:

Batistok, Zeffirek, áttörött mosó kefmék, Cosmanosi szintartó Indisch foulard szavana, Dousches satinnok.

Több ezer méter maradékok

féláron.

Főter, a főtözsde mellett.

Legnagyobb és legolesóbb cipő-áruház Debreczenben.

Női cipők

Férfi cipők

Áruházam megtekintésére meghívom a t. közönséget, ahol a legdivatosabb és legtaróssabb cipőt kaphat. Tisztító bőkenőcsöt minden bevásárlásnál ingyen adok. 10 frtyú bevásárlásnál franco küldök. Boray bőrből cugos vagy fűzős lábbeli . . . 240-260-280.
 Zerge bőrből cugos, fűzős vagy gombos . . . 280-300-350.
 kezttyűszárral cugos, fűzős v. gombos . . . 350-400-480.
 Párisi Sevro cugos, fűzős v. gombos . . . 450-550-650.
 Sevró lakk kezttyűszárral cugos v. fűzős . . . 300-350-370.
 Lasting cugos selyem cuggal . . . 240.
 Bornyu bőrből s ma vagy betétes lábbeli . . . 340.
 Karlsbádi tükör bőrből kezttyűszárral cugos vagy Bergsteiger . . . 350-390-450.
 Párisi Sevró cugos vagy Bergsteiger . . . 500-550-600.
 Maici Lakk cugos vagy Bergsteiger . . . 450-550.
 Sárga Bornyubőr cugos vagy Bergsteiger . . . 350-400-450.
 Konkurenczia ki van zárva. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek. Nem tetszés esetén a cipőt kicserélem, vagy a pénzt visszaadom.

Low Zsigmond és Társa DEBRECZEN, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

KLYTHIA PUDER

a bőr ápolásához, az arcszín szépítésére és finomítására. Legelegánsabb toillette-, bái és szalonpuder, teher, rózsaszin vagy sárga.

Vegyil g elemezve és jónak véleményezve Dr. Pohl J. I. cs. és kir. professor által Bécsben. Elismerő levelek a legjobb köröktől minden adaghoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB, cs. és kir. udvari toillette-szappanok és illatszerek gyára

— Bécsben. — Főraktár: Bécs, I. Wolzeille 3. —

Egy adag ára 1 frt 20 kr. Megküldés utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett. — Kapható a legtöbb illatszerekkereskedésben, droguériában és gyógyszerertárban. Debreczenben Tóth Béla gyógyszerertárban.

Már

f. hó 15. 16. 17-én lesz az annyira kedvelt

Osztálysorsjegyeknek húzása.

(főnyeremény 1.000.000 k.)

Ily sorsjegyek eredeti áron kaphatók

Katz Jakabnál,

Piacz-Szentanna utca szeglet.

797 v. k. szám.
1902

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 1474/3 1902 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Weinberger és Stein cég részére Kaszás József b. ujjvárosi lakostól 72 kor. 24 fill. tőke, ennek 1900 évi napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 37 kor. 60 fill. perköltség erejéig 1902 évi június hó 15-én bíróság lefoglalt és 755 kor. — fillerre becsült butorok — és egyebekből álló ingóságok 1902 évi július hó 25-én délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és B.-Ujjvároson, alperes lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alal is el fognak adatni.

Debreczen 1902 évi július hó 9 n.

Sugar Gyula
birói kiküldött.